

Η αγάπη άργησε μια μέρα στο Θέατρο Αργώ: Κριτική της παράστασης

Από Αναστάσιος Πινακουλάκης - 24/11/2017

Την Πέμπτη 9 Νοεμβρίου παρευρεθήκαμε στο Θέατρο Αργώ για την επίσημη πρεμιέρα της παράστασης *Η αγάπη άργησε μέρα*, βασισμένη στο ομώνυμο μυθιστόρημα της Λιλής Ζωγράφου, που διασκεύασε για το θέατρο και σκηνοθετεί ο Ένκε Φεζολλάρι. Η παράσταση φέρει εικαστικά την εποχή της δραματουργίας με μία διάθεση άλλοτε μελαγχολική κι άλλοτε αυτοσαρκαστική.

Το έργο

Το μυθιστόρημα της Λιλής Ζωγράφου *Η αγάπη άργησε μία μέρα* κυκλοφόρησε τον Μάρτιο του 1994 από τις εκδόσεις Αλεξάνδρεια, ενώ συνδέθηκε στη συνείδηση του κοινού από την τηλεοπτική του μεταφορά για λογαριασμό της ΕΡΤ. Η σειρά έκανε πρεμιέρα στις 3 Νοεμβρίου του 1997 σε σκηνοθεσία Κώστα Κουτσομύτη, ενώ το σενάριο συνυπέγραφε ο ίδιος με τον Μάριο Ποντίκα και το Νίκο Απειρανθήτη. Στους πρωταγωνιστικούς ρόλους είδαμε τις Καρυσφυλλιά Καραμπέτη, Πέγκυ Τρικαλιώτη, Τάνια Τρύπη, Αφροδίτη Γρηγοριάδου, Βαλέρια Χριστοδουλίδο αλλά και τον αείμνηστο Μηνά Χατζησάββα.

Σε μια αγροτική περιοχή της Κρήτης τέσσερις γενιές γυναικών της οικογένειας Φτενούδου, ζουν κάτω από την σκιά της πατριαρχικής καταπίεσης κατά τη διάρκεια του πολέμου (1944). Ο θηριώδης πατέρας-αφέντης της φαμίλιας αργοπεθαίνει και η ζωή για τη μάνα και τις πέντε θυγατέρες της εξελίσσεται γύρω από το θλιβερό μοτίβο του επικείμενου θανάτου. Κι ενώ ο θάνατος κυριαρχεί στο σπίτι, στο υπόγειο κυριαρχεί η ζωή. Η πεντάμορφη Ερατώ, η μικρότερη κόρη, ερωτεύεται έναν νεαρό Ιταλό που κρύβεται στο υπόγειο του σπιτιού των Φτενούδων. Μαζί του ανακαλύπτει τη μαγεία του έρωτα. Σύντομα η μητέρα της, η Εριφύλη, ανακαλύπτει ότι η αγαπημένη της κόρη είναι έγκυος.

Η τραγωδία της οικογένειας αρχίζει. Η Εριφύλη και η μεγαλύτερη κόρη, η Ασπασία, φυγαδεύουν τον απροσδόκητο εισβολέα και καταστρώνουν ένα σατανικό σχέδιο. Αυτή που θα «γεννήσει» τον καρπό του παράνομου έρωτα δεν θα είναι η Ερατώ, αλλά η Εριφύλη. Η γέννηση του παιδιού της Ερατώς, που δηλώνεται ως παιδί της Εριφύλης, συμπίπτει με το θάνατο του Μιχαήλου. Τα ηνία της οικογένειας αναλαμβάνει η πρωτοθυγατέρα, η Ασπασία...

Στιγμιότυπο από την παράσταση

Η θεατρική διασκευή

Στην θεατρική του εκδοχή, το έργο *Η Αγάπη άργησε μια μέρα*, είναι ένα εντελώς ελληνικό Σπίτι της Μπερνάντα Άλμπα, κι αυτό είναι μία από τις συμπτώσεις που μόνο στο θέατρο τις συναντάς, αν αναλογιστούμε πως τον Ιούνιο του 2016, ο Ένκε Φεζολλάρι είχε σκηνοθετήσει αυτό το έργο. Η δράση του δράματος τοποθετείται στο πατρικό της οικογένειας Φτενούδου. Ο Γιώργος Λυντζέρης (σκηνογράφος της παράστασης) έχει φιλοτεχνήσει το σπίτι χωρίς πολλά στολίδια. Το βασικό σκηνικό είναι το «μαυσωλείο» μνήμης των νεκρών της οικογένειας, που θυμίζει ταυτόχρονα τα σύνθετα που είχαν στα παλιά σαλόνια οι ελληνικές οικογένειες. Το σκηνικό που μπορεί να θυμίζει ένα «καλό κιτς» δίνει αμέσως την ατμόσφαιρα του έργου.

Σημείο-κλειδί στη θεατρική διασκευή του έργου είναι η αποσιώπηση των αντρικών χαρακτήρων του έργου, με την προφανή υπερκυριαρχία των γυναικείων. Βλέπουμε τους άντρες μόνο ως ανάμνηση των γυναικών, ενώ είναι χαρακτηριστικό ότι στην παράσταση τους υποδύονται οι γυναίκες. Πρόκειται για ένα θεατρικό έργο που έχει διαδοχικές κορυφώσεις, μελοδραματικές εξάρσεις και διαβαίνει το σκοτάδι της επαρχιώτικης κοινωνίας που καταπνίγει την λίμπιντο των κεντρικών ηρωίδων.

Το φολκλόρ στοιχείο

Η σκηνογραφία του Λυντζέρη έχει μία φολκλόρ διάθεση

Η παράσταση *Η αγάπη άργησε μια μέρα* φιλοδοξεί και το αξιώνει σε μεγάλο βαθμό να φέρει στην σκηνή στοιχεία της πολιτισμικής μας κληρονομιάς. Μία παράσταση σχεδόν ρετρό, μ' ένα μυθιστόρημα που ενώ γράφτηκε τη δεκαετία του '90, θυμίζει λογοτεχνία του Μεσοπολέμου, με την πρωτότυπη μουσική της Γιώτας Κοτσέτα να συνομιλεί με την δραματουργία της παράστασης κι άλλοτε να την υπερβαίνει για να σχολιάσει τους βραχνάδες των ηρώων. Η μουσική ενδεχομένως θα έπρεπε να ήταν σε χαμηλότερες εντάσεις, ώστε να μην επιβαρύνεται η ερμηνεία του θιάσου, ενώ στο τέλος του πρώτου μέρους της παράστασης, η τοποθέτηση θυμίζει φινάλε παράστασης.

Τα κοστούμια των ηθοποιών (Γιώργος Λυντζέρης) δείχνουν τον συντηρητισμό και το αέναο πένθος της οικογενείας Φτενούδου. Η κόκκινη φόδρα στο κάτω μέρος του εσωτερικού των φορεμάτων, συμβολίζει ενδεχομένως την διαχρονική τους παρθενιά αλλά και την ματωμένη τους καρδιά. Αυτό που ενδεχομένως θα ολοκλήρωνε την σκηνογραφική σύνθεση θα ήταν το ν' αποτυπωθεί πάνω στα φορέματά τους η διάκριση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ηρωίδων, με ανεπαίσθητες διαφοροποιημένες λεπτομέρειες, που θα έκαναν τα κοστούμια να δείχνουν φορέματα κι όχι παραδοσιακές φορεσιές.

Το πρώτο χειροκρότημα της παράστασης

Εντυπωσιακές οι χοροθεατρικές στιγμές της παράστασης με τα σελοφάν πάνω στις ηθοποιούς, να ενδυναμώνουν το θανατικό στοιχείο του σκηνικού οικοδομήματος. Οι ηρώιδες ήταν σάρκινες και συνάμα αποστεωμένες. Οι ενδυματολογικές τους μετατροπές στους αντρικούς χαρακτήρες, ήταν γκροτέσκες και τεατράλε, δίνοντας τ' απαραίτητα ανάλαφρα σημεία στο θεατή. Προσωπικά, θα μπορούσα ν' απολαύσω την παράσταση και χωρίς αυτά.

Ο θίασος

Κάθε παράσταση είναι ο θίασός της, όπως έχουμε ξαναπεί. Στο *Η Αγάπη άργησε μια μέρα*, έχουμε ένα λαμπρό καστ πρωταγωνιστριών που αναλαμβάνει το έργο με αξιώσεις, και παρά την ανομοιογένειά του, δίνει ευκαιρία στην κάθε ηθοποιό να ζήσει την στιγμή της. Πρωτοστατεί η Αθηνά Τσιλύρα, μία πρωτοκλασάτη ντράμα κουίν που σηκώνει ένα τέμπο που επιβάλλεται στα υπόλοιπα μέλη της οικογενείας. Μία σπάνια ποιότητα αναδεικνύει η Κατερίνα Μισιχρόνη στον ρόλο της Ερατούς, που διανύει την πιο ενδιαφέρουσα διαδρομή στην παράσταση.

Ξεχωρίζει με το σκηνικό της ταμπεραμέντο η Μυρτώ Γκόννη, που με τον ρόλο της Αμαλίας, αποτινάζει το βαρύ κλίμα του έργου. Η ερμηνεία της έχει κάτι το μπουρλέσκο. Εντυπωσιακή και η παρουσία της Μαρίας Αποστολακέα στο ρόλο του «τέρατος». Δεσπόζει ασφαλώς η Αιμιλία Υφυλάντη στο πρώτο μέρος του έργου, ως η μητέρα Φτενούδου. Τον θίασο συμπληρώνουν η Μαρία Καρακίτσου και η Βασιλική Διαλυνά.

Συνολικά, η παράσταση *Η Αγάπη άργησε μια μέρα* του Ένκε Φεζολλάρι αναβιώνει ένα έργο που έχει ξεχωριστή θέση στη συνείδηση του κοινού, ανοίγοντάς το στο θεατρόφιλο κοινό, δίνοντας ένα θεατρικό έργο που θα μπορούσε να έχει την πορεία του Βασιλικού ή της Γκόλφως. Χωρίς να φοβηθούμε τις λέξεις, η παράσταση του Φεζολλάρι είναι ένα μελό σκηνικό ποίημα.

Συντελεστές παράστασης *Η αγάπη άργησε μία μέρα*

- **Διασκευή-Σκηνοθεσία:** Ένκε Φεζολλάρι
- **Σκηνικά – Κοστούμια:** Γιώργος Λυντζέρης
- **Πρωτότυπη Μουσική:** Γιώτα Κοτσέτα
- **Δραματουργική επεξεργασία:** Ναταλί Μηνιώτη
- **Παίζουν:** Αιμιλία Υψηλάντη, Αθηνά Τσιλύρα, Κατερίνα Μισιχρόνη, Μυρτώ Γκόννη, Μαρία Καρακίτσου, Βασιλική Διαλυνά, Μαρία Αποστολακέα
- **Βοηθός σκηνοθέτη:** Δάφνη Λιανάκη
- **Φωτογραφίες:** Πάνος Μαζαράκης

Πληροφορίες

- **Τοποθεσία:** Θέατρο Αργώ
- **Διεύθυνση:** Ελευσινίων 15, Αθήνα
- **Τηλέφωνο:** **210 5201684**
- **Ημέρες παραστάσεων:** Τετάρτη στις 19:00, Πέμπτη, Παρασκευή και Σάββατο στις 21:00, Κυριακή στις 19:00
- **Διάρκεια:** 2 ώρες με διάλειμμα

Γυμνό: Καθόλου

Βία: Λίγο

Αναστάσιος Πινακουλάκης

Απόφοιτος του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών -Erasmus στο Limburg Katholieke University College. Είναι τελειόφοιτος στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Αθηνών. Έχει παρακολουθήσει εκπαιδευτικά σεμινάρια και εργαστήρια δημιουργικής γραφής. Ασχολείται με τη συγγραφή θεατρικών έργων, ποιημάτων και παραμυθιών. Το μεγαλύτερό του όνειρο είναι να συνθέσει μία νέα δραματουργία και να συστήνει έργα στο κοινό.